Lasten ja nuorten palvelukokonaisuus 19.5.2025 (00 01 02)

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Nostetaan Turun kaupungin nuorisotyön resurssit verrokkikaupunkien tasolle

Nuorisopalvelujohtaja Annina Lehtiö-Vainio ja nuorisopalvelupäällikkö Oskari Orvasto, 25.4.2025:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Turun kaupungin nuorisotyön henkilöstöresurssit nostetaan verrokkikaupunkien tasolle. Tavoitteena on mahdollistaa muun muassa Hansan, Yökahvilan ja Halisten nuorisopalveluiden järjestäminen kaupungin oman henkilöstön voimin sekä varmistaa riittävä henkilöstö kaikissa nuorisotiloissa.

Nuorisopalvelut toteuttavat toimintaa ja kohdentavat resursseja nuorille niillä henkilöstö- ja talouden resursseilla, joita kaupunginvaltuusto on kaupungin määrärahoista nuorisopalveluiden palvelualueelle osoittanut. Kaupungin sopeuttamisohjelma sitoo nuorisopalveluja kuten muitakin kaupungin palvelualueita.

Määrärahan tai henkilöstön lisäys ei ole mahdollista nuorisopalveluista vastaavan tilivelvollisen viranhaltijan toimesta. Nuorisopalveluiden nuorisotyöllisen näkemyksen mukaan ideaalista olisi, että nuorisotiloilla työskentelisi nykyistä useampi työntekijä ja toimintarahaa olisi nykyistä enemmän käytössä. Tämä monipuolistaisi palveluja ja toisi nuorisotyöhön joustavuutta sekä parantaisi palveluiden laatua. Myös erityis-, etsivän ja koulunuorisotyön resurssien maltillinen lisääminen olisi tarpeen pidemmällä tähtäimellä.

Nämä edellä mainitut lisäykset edellyttäisivät sitä, että kaupungin taloustilanne mahdollistaisi henkilöstö- ja resurssilisäykset. Pitkällä tähtäimellä ennalta ehkäisevän työn arvioidaan tuottavan säästöä yhteiskunnalle korjaavissa palveluissa, mutta tätä on yksiselitteisesti vaikea osoittaa. Nuorisopalveluiden näkemyksen mukaan ostopalvelut ja yhteistyö järjestöjen kanssa on jatkossakin tarpeen, ja ne täydentävät kaupungin omaa toimintaa.

Alle on kerätty vertailutietoja muihin kuusikkokaupunkeihin nähden. Mikäli kaupunginvaltuusto näkee, että nuorisopalveluiden resursseja tulee lisätä, pitää kaupunginvaltuuston osoittaa nuorisopalveluille lisää määrärahaa talousarviosta päätettäessä.

Vertailutietoa KUUSIKKO-kaupunkien kesken

Nuorisolaki (1285/2016) velvoittaa kuntia järjestämään nuorisotyötä, mutta se ei määrittele palvelutason yksityiskohtia eikä esimerkiksi

henkilöstömitoitusta. Kaupunkien nuorisotyön organisointitavat vaihtelevat merkittävästi. KUUSIKKO-kaupunkien (Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Oulu ja Turku) nuorisotyön työryhmässä on havaittu, että erot esimerkiksi organisaatiorakenteissa, palveluverkoissa tai ostopalveluiden käytössä vaikeuttavat vertailukelpoisen tiedon tuottamista. Tästä syystä yksiselitteinen vertailu ei ole suoraan toteutettavissa ilman laajempaa ja syvällistä selvitystä.

Tilastotietoa KUUSIKKO-kuntien osalta (nuoristilastot.fi):

Kunta	Asukasluku	0–28 v.	13–18 v.	15–28 v.	0–28 v. osuus asukkaista	13–18 v. osuus asukkaista	15–28 v. osuus asukkaista	Koko henkilöstö (htv)	Nuorisotoimen nettokäyttömenot, €	Nuorisotoimen menot per nuori
Helsinki	674 500	215 199	37 606	120 004	31,9 %	5,6 %	17,8 %	410,00	35 993 763 €	300 €
Espoo	314 024	110 891	23 745	55 167	35,3 %	7,6 %	17,6 %	118,00	10 911 673 €	198 €
Tampere	255 050	90 634	14 046	58 506	35,5 %	5,5 %	22,9 %	111,00	5 993 557 €	102 €
Vantaa	247 443	83 550	17 131	42 840	33,8 %	6,9 %	17,3 %	119,00	10 588 481 €	247 €
Oulu	214 633	81 321	16 588	46 780	37,9 %	7,7 %	21,8 %	196,00	9 022 025 €	193 €
Turku	201 863	70 953	10 443	46 335	35,1 %	5,2 %	23,0 %	102,00	9 102 590 €	196 €

Tarkastelu nuorisotyön palvelualuetason henkilöstöresurssien suhteesta nuorten määrään eri kaupungeissa. (nuoristilastot.fi) On kuitenkin huomattava, että HTV-määrät eivät yksin määritä nuorisotyön vaikuttavuutta, vaan kokonaisuutta tulee tarkastella myös toiminnan sisällön ja järjestämistapojen näkökulmasta.

Kunta	HTV per 0–28 v. nuori
Helsinki	1 / 525
Espoo	1 / 940
Tampere	1 / 817
Vantaa	1 / 699
Oulu	1 / 415
Turku	1 / 696

Henkilöstömitoitus Turun kaupungin nuorisotiloilla

Turun kaupungin Nuorisopalvelut tuottavat palveluverkkouudistuksen myötä omana toimintana yhdeksän nuorisotilan toimintaa. Kussakin tilassa työskentelee jatkossa kolme nuoriso-ohjaajaa. Nuorisotila-toiminta on kohderyhmänä palveluverkkouudistuksen myötä jatkossa pääsääntöisesti 13–18-vuotiaat nuoret.

Mikäli nuorisotilatyötä tekevää henkilöstöä lisättäisiin viiteen työntekijään per nuorisotila, tarvittaisiin yhteensä 18 henkilötyövuoden (HTV) lisäys, mikä tarkoittaisi noin 740 000 euron vuosikustannuksia.

Mikäli nuorisotilatyötä tekeviä työntekijöitä olisi kuusi per nuorisotila, lisäys olisi 27 henkilötyövuotta (HTV) ja kustannukset arviolta 1,1 miljoonaa euroa vuodessa. (Nuoriso-ohjaajan HTV-kustannus on noin 41 000 € per vuosi sivukuluineen.)

Käynnistyvät nuorisotilatoiminnan ostopalvelukilpailutukset

Nuorisotilojen palveluverkkouudistuksen toisessa vaiheessa on ollut päätettävänä Hansan ostopalvelun option käyttö sekä Halisten, ruotsinkielisen nuorisotyön ja Yökahvilatoiminnan kilpailuttaminen. Kulttuuri- ja nuorisolautakunta on maaliskuun 2025 kokouksessa päättänyt käynnistää kilpailutukset edellä mainittujen toimintojen osalta.

Päätöksen taustalla on muun muassa kaupungin henkilöstöresurssien rajallisuus – nuorisotyön HTV-määrää ei ole ollut mahdollista kasvattaa merkittävästi nykyisillä taloudellisilla reunaehdoilla. Lisäksi esimerkiksi Yökahvilan ja ruotsinkielisen nuorisotyön osalta toiminta edellyttää erityisosaamista tai tarpeita, jota kaupungin oma henkilöstö ei tällä hetkellä pysty tarjoamaan.

Hansan, Halisten, ruotsinkielisen nuorisotyön ja Yökahvilan kilpailutuskaudet ovat nelivuotisia, joista kaksi viimeistä ovat optiovuosia. Näiden palveluiden yhteenlaskettu vuosikustannus on noin 790 000 euroa. Hansan, Halisten sekä Yökahvilan kilpailutukset pitävät sisällään nuorisotoiminnan. Ruotsinkielisen nuorisotyön kilpailutus pitää sisällään nuorisotilatoiminnan lisäksi toimitilan.

Henkilömitoituksen näkökulmasta kilpailutusten vaatimukset:
- Hansa: vähintään kolme työntekijää aukioloaikana
- Halinen: vähintään 2 työntekijää aukioloaikana
- Ruotsinkielinen nuorisotilatoiminta: vähintään 2 työntekijää aukioloaikana
- Yökahvila: vähintään neljä työntekijää aukioloaikana

Järjestöjen rooli ja mahdolliset rahoitusleikkaukset

Turun kaupungin Nuorisopalvelut tukee järjestöjä ja järjestöjen tuottamaa monipuolista toimintaa nuorille muun muassa nuorisojärjestölle kohdennettujen toiminta-avustusten muodossa. Kuten valtuustoaloitteessa kuvataan, on ennustettavaa, että järjestöjen tulevaisuuden mahdolliset valtionavustusleikkaukset heijastuvat myös avustustarpeen kasvamisena kuntien suuntaan.

Järjestöjen tuottama nuorisotoiminta tuo kaupungin palvelujen rinnalle matalan kynnyksen, yhteisölähtöistä ja kohdennettua toimintaa, jota kaupungin omalla palvelutuotannolla ei voida kaikilta osin kattaa. Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jakama toiminta-avustus nuorisojärjestöille on ollut vuodelle 2025 340 000 €. Haettuja avustuksia yhdistyksiltä vuodelle 2025 on ollut yhteensä n. 740 000 €.

Avustusta vuodelle 2025 on jaettu 51 nuorten kanssa toimivalle yhdistykselle.

Kuutoskaupunkien nuorisotoiminnan avustuskustannukset vuonna 2023 olivat yhteensä 4,9 miljoonaa euroa. Avustuskustannukset olivat korkeimmat Helsingissä (2,9 miljoonaa euroa) ja matalimmat Oulussa (0,3 miljoonaa euroa). Alle 29-vuotiaista asukasta kohden suhteutetut avustuskustannukset vaihtelivat Helsingin 13,3 € ja Tampereen 3,4 € välillä.

Alla olevissa luvuissa on mukana kaupunkien nuorisopalveluiden budjetista myönnetyt avustukset. Lautakunta- ja organisaatiorakenteitten takia kaupungeilla on vielä mahdollisesti lisäksi erityyppisiä nuorille tai nuorille toimintaa toteuttaville yhdistyksille kohdennettuja avustusmuotoja, joita ei ole alla olevassa luvussa huomioitu. Alla olevassa taulukossa nuorisotoiminnan avustuslajeiksi KUUSIKKO-määritelmän mukaisesti luetaan toiminta-avustus tai yleisavustus, kohdeavustus, nuorten omaehtoisten ryhmien tai yksittäisten nuorten avustus, aluejärjestöavustus tai palkka-avustus, kumppanuusraha tai loma-aikojen leiriavustus ja tiettyyn toimintaan tietyt ehdot täyttävät avustukset.

Nuorisotoiminnan avustuskustannukset yhteensä ja alle 29-vuotiasta asukasta kohden vuonna 2023

Tietolähde: Kuntien tilinpäätöstiedot

Kaupunki	Nuorisotoiminnan avustuskustannukset, €	Nuorisotoiminnan avustuskustannukset, €/ alle 29-vuotias asukas
Helsinki	2 851 000	13,25
Espoo	650 256	5,86
Vantaa	482 598	5,78
Turku	360 876	5,09
Tampere	306 033	3,40
Oulu	281 887	3,47
Yhteensä	**4 932 650**	

Valitse vuosi
○ 2022
◉ 2023